

GORENJSKI GLAS

LETO V. — ST. 41 — CENA DIN 6.—
KRANJ, DNE 4. OKTOBRA 1952

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA GORENJSKO

O suši ali: Kje je denar?

O letošnji suši, ki je v nekaterih predelih naše države napravila ogromno škodo, je naše časopisje že mnogo pisalo. Tudi maršal Tito je na proslavi prvih slovenskih brigad v Dolenjskih Toplicah opozarjal na težke posledice letošnje suše in priporočal največje varčevanje na vseh področjih narodnega gospodarstva. Toda če govorimo o suši v drugih republikah, moramo istočasno ugotoviti, da je naša ožja domovina — Slovenija — lahko zadovoljna, ker jo je suša najmanj prizadela. Prizadeta so bila več ali manj le posamezna gospodarstva v sežanskem, ptujskem in murskosoboškem okraju. Le-tam je naša ljudska oblast skupaj z Glavno zadržno zvezo takoj priskočila na pomoč z odobritvijo nabavnih kreditov in močnimi krmili. Pa tudi okraj, ki jih suša ni prizadela, — med njimi sta tudi radovljiški in kranjski okraj — pomagajo z zbiranjem presežkov sena in druge krme. Tako je tudi prav, saj nabrana sredstva za ogrožene kraje dokazujejo, da svojih bratov, ki so v stiski, nismo pozabili.

V zvezi s sušo pa moramo žal ugotoviti tudi nekaj žalostnih primerov. Dogaja se namreč, da bi nekateri brezvestneži sušo radi izkoristili za svojo oboževanje. Brez vsake osnove hočejo nekateri davkoplačevalci ljudsko oblast prepričati, da je tudi njih prizadela suša. To pa ne drži. Na Gorenjskem so sledovi suše tako malenkostni, da o njih sploh ni vredno govoriti. Kljub temu nekateri kmetje trdijo, da so zaradi suše manj pridelali. Recimo, da je to res. Toda to še ni vsa resnica! Kmetje, ki brez potrebe stokajo o suši in nizkem pridelku, namenoma pozabljajo, da so se cene vsem kmetijskim pridelkom letos precej zvišale in da bodo kljub eventualnemu manjšemu pridelku imeli večje dohodke, kakor lani in prejšnja leta. Ker pa — kot že rečeno — pri nas suše ni bilo, bi spravili kmetje, če bi jim naša ljudska oblast verjela ljavanđan, letos zaradi visokih cen svojih pridelkov v svoje žepce nenazadnje visoke zneske.

Kakor poročamo na drugem mestu, so kmetje v radovljiškem okraju na račun prvih treh akontacij vplačali samo 70% obrtniki za celo samo 61%. To je za njihovo državljansko zavest kaj slabo sprigovalo, posebno še, če pomislimo, da so se v začetku leta zaradi sprostitve trgovine cene vsemu blagu znatno dvignile, zlasti lesa, sedaj pa tudi krompirja, sadja in drugih pridelkov. Pa tudi obrtniki nimajo nobenega vzroka, da zavlačujejo plačilo svojih obveznosti do države. V zadnjem času so številne tovarne in podjetja izplačala svojim delavcem in uslužbencem milijonske vsote na račun presežka plač, (med njimi so samo delavci jesenjske železarne prejeli nad 50 milijonov din). Znano pa je, da delavci ne tlačijo denarja v nogavice, da niso skopuh in da so za prejeti denar nakupili drva, obleko, živež in vse, kar posameznik potrebuje za zimo. Zato je šla večina denarja, ki so ga delavci in uslužbenci prejeli za svoje delo, v žepce naših kmetov in obrtnikov, ki zdaj v svoji slepi zaverovanosti v tisočake sedijo na njih, namesto da bi iz ustvarjenega dobička in prvi vrsti poravnali svoje obveznosti do skupnosti, to je: plačili davke, s katerimi bi ljudski odbori uravnovesili svoje proračune. Neplačevanje davkov tudi močno zavira našo kapitalno graditev, izplačevanje socialnih dajatev, pokojnin itd. Zaradi tega ni na mestu nobeno popuščanje napram davkoplačevalcem, ker jim denarja ne manjka! Zlasti ga jim ne manjka zdaj v jeseni, ko so se iz delavskih rok stekle v njihove blagajne milijonske svote.

Sedaj bo razpisano četrto plačilo letošnje akontacije na dohodnino. Zato naj okraj našta dejstva upošteva in izterja skupaj s četrtem obrokom tudi vse zaostanke iz prvih treh akontacij. Le taka davčna politika je pravilna, ker ne gre, da bi posledice, ki so nastale zaradi suše v nekaterih predelih države, nosil samo delavec. Vsi smo dolžni pomagati, da se rešimo čimprej iz težav, katerih nismo sami krivi, ampak so posledice letošnjih vremenskih nepravilnosti.

Dve iz Tržiča

V bombažni predilnici in tkalnici je bilo pretekli četrti zasedanje delavskega sveta, na katerem so v glavnem razpravljali o vprašanjih proizvodnje. Izdelek šatorskega krila doslej ni bil najboljšje kakovosti, zato so našli način, kako izboljšati postopek izdelave, da bo 100% odgovarjal svojemu namenu. Razen tega so sklenili povečati proizvodnjo cenejših izdelkov blaga, opustiti pa izdelavo artiklov, ki gre težje v promet. Na koncu zasedanja so sklenili, da bo tovarna prispevala 11 milijonov din za letošnje investicijska dela občine Tržič.

Tovarna usnja »Runo« je odprla na Ljubelj ceti v Tržiču svojo prvo prodajalno usnjo. S tem je podjetje močno ustreglo razviti čevljarstvo v tržiškem kotu.

Industrijsko mesto, ki ima pred seboj veliko bodočnost

Pogled na Tržič

V štirih letih 760 milijonov za stanovanja in komunalna dela

Ob ukiditvi krajevnih ljudskih odborov ter ustanavljanju novih občin je bilo v tržiškem kotu precej razpravljano. Nekateri bližnji krajevni ljudski odbori so sicer vztrajali na tem, da ohranijo svojo samostojnost, končno pa so le spoznali upravičeno težnjo večine, da ustanove močno gospodarsko enoto. Tako je prišlo do tega, da je naraslo prebivalstvo mestne občine od 4.800 na 10.000. Dejstvo, da delajo tri četrtine teh ljudi v industriji in to večinoma v Tržiču, še najbolj utemeljuje upravičenost po obstoju nove občine. Z mestom se je namreč združilo 32 okoljskih vasi, v katerih prevladujejo drobni kmetijski posestniki. Samo 15% vsega prebivalstva nove mestne občine živi izključno od kmetijstva, ostalih 10% pa so obrtniki in drugi poklici.

V Tržiču, ki je povsem industrijsko mesto, obratuje naša največja tovarna obutve »Triglava«. Dalje so tu bombažna predilnica in tkalnica, tovarna fina polihista, tovarna usnja »Runo«, tovarna kos in srpov, pilarna in vrsta manjših podjetij, ki so bolj krajevnega značaja. Tržič je bil vedno proletarsko-revolucionaren. Vsi poznamo in cenimo delo, ki so ga tamkajšnje delovne množice opravile za uspeh našega petletnega plana. Na tej poti pa se Tržič ne bo ustavljal. Nova mestna občina, ki je dobila statut mesta, je sestavila štiritletni gospodarski načrt za izgradnjo najpomembnejših komunalnih objektov, ki bodo mesto dvignili na stopnjo, kakor jo zasluži. Po tem perspektivnem načrtu bodo izplačani v Tržiču za razne investicije v 4 letih 760 milijonov dinarjev. Zgradili bodo nova stanovanja in nove šole, popravili stare hiše, obnovili in razširili več ulic ter cest, sezidali dom za onemoglo, kulturni dom, koncertni paviljon, letni kino in gledališče. V plan je začeta tudi izpopolnitev vodovodne mreže in gradnja novega mestnega kopališča. Ze letos so si za začetna dela zagotovili nad 30 milijonov din, ki so jih dobili od državnih gospodarskih podjetij iz sklada za presto razpolaganje. Ta denar bo šel v glavnem za zidavo stanovanj.

V kratkem bodo začeli oikrog 200 manjših stanovanjskih hiš, novo šolsko poslopje v Tržiču in pri Sv. Ani, novo tovarniško poslopje Pilarne in nov vodovod v Tržiču, pri Sv. Neži ter na Visočah. Nekatera dela so že v teku.

Osnovna karakteristika razvoja socializma v zadnjih štirih letih je:

Čim bolj približati oblast ljudstvu

V Kranju je bila v nedeljo 28. septembra v veliki dvorani sindikalnega doma okrajna partijska konferenca, katere se je udeležilo 277 delegatov in 50 povabljenih gostov. Med gosti je bila opažena prisotnost tov. Staneta Kavčiča, člana politbiroja OK KPS, dalje zastopnika JLA podpolkovnika tov. Glumpaka in člana OK KPS Radovljice tov. Skofica.

Poročilo s podrobno analizo gospodarsko-političnega in organizacijskega dela je podal sekretar OK KPS tov. Jože Molek. Prikazal je uspehe, dosežene od zadnje partijske konference in tudi pomanjkljivosti, ki se morajo z vsodolnostjo odpraviti. Poročila je sledila živahna razprava, v katero je posegel tudi tov. Stane Kavčič. Poudaril je, da so partiji v pripravah na VI. kongres KPJ dolžni, da položje račun o svojem delu, da kritično premore prehojeno pot in odločno pokažejo in popravijo svoje napake. Osnovna karakteristika razvoja socializma v zadnjih štirih letih je: čim bolj približati celotno oblast ljudstvu, da bodo ljudje sami odločali o svoji usodi in sami reševali vsa dneva vprašanja. Vsaka monopolizacija samo zavira pravi razvoj družbe v smislu Marxove komune. Zato se člani Partije moramo vztrajno boriti proti brokrtizmu, ki se je pojavil tudi v partijskih vrstah, hkrati pa morajo vzgajati ljudi, da bodo spo-

Tako so v gradnji avto-garaža, mestno kopališče na ščurkovcih in gostišče na Ljubelju. Kmalu pa se bo nadaljevala tudi gradnja Pilarne, kajti krediti so že zagotovljeni.

Novi mestni občinski odbor v Tržiču si je med prvimi slovenskimi mesti dal izdelati regulacijski načrt, po katerem se bo ravnal pri izvedbi štiritletnega načrta. Novo mesto se bo širilo proti Križam, dočim bo v kotlini Blistrice ostal stari del mesta, ki bo prav tako po tem načrtu doživel razne spremembe. Tako bo med drugim razširjena in tlakovana Blejska cesta, uredili pa bodo tudi cesto od kolodvora do Bistrice in cesto proti Gojzdu. V mestu bodo postavili tudi veličasten spomenik padlim borcem NOB. V Tržiču je nad 27 različnih mestnih podjetij. Vsa ta podjetja so močno aktivna, saj so dosegla letos najmanj po 50.000 din presežka plačnega sklada. Iz razpuščenega podjetja »Obutev« so ustanovili novo tovarno čevljev »Ljubelj«, v kateri so zaposlili nad 250 delavcev. Prav tako so ustanovili mehanične delavnice, ki se zelo dobro obnesejo. Vsa ta podjetja, katerim vsem se obeta še lep razvoj, so tista materialna osnova, s katero bo Tržič svoj štiritletni načrt lahko tudi uresničil.

V veliki Cankarjevi dvorani (Na Skali) je bil 23. avgusta zbor volivcev Tržiča. Velika udeležba in živahno razpravljanje sta dokazala, kako pri srcu je Tržičanom razvoj njihovega mesta. Posebno je prišla do izraza potreba, da se čimprej zgradijo nova stanovanja in šole ter popravijo stara stanovanjska poslopja. Obenem so Tržičani izrazili željo po popolni gmnjaziji, kajti vse številnejša ukaželjna mladina ne more na daljno pot v Kranj. V kratkem bodo v Tržiču izvolili svete proizvajalce, ki bodo v veliko pomoč mestnemu občinskemu odboru, ko bo odločal o velikih gospodarskih in komunalnih delih štiritletnega načrta.

Zagrebski velesejem - velik trgovski uspeh

28. septembra je bil zaključen letošnji zagrebski velesejem. Obiskalo ga je nad 350.000 ljudi, kar je vsekakor izreden uspeh.

Med domačimi industrijskimi podjetji je imela lep uspeh tovarna »Iskra« iz Kranja, ki je prodala med drugim nad 50 velikih kinoprojektorjev, nad 100 avtomatičnih telefonskih central in nad 4.000 električnih števecov. Vseh kupčij je sklenila za nad 800 milijonov dinarjev. Tovarna upogujnega pohištva v Duplici pri Kamniku se je prav tako dobro uveljavila in prodala 15.000 stolov za kinodvorane itd. Tudi Tovarna usnja v Kamniku je precej pomagala s številnimi kupčijami, predvsem z inozemstvom. Tovarna verig v Lescah pa je prodala že svojo celotno proizvodnjo za leto 1953.

To je le nekaj uspehov naših podjetij, ki so se s svojimi solidnimi izdelki močno uveljavili po zaslugi zagrebskega velesejma.

Z boljšim plačevanjem davkov bo treba čimprej kriti primanjkljaje

Na zadnjem sasedanju OLO Radovljica so ustanovili okrajni svet za socialno zavarovanje

V četrtek, 1. septembra, je imel Okrajni ljudski odbor Radovljica svojo 11. redno sejo, na kateri so razpravljali o izpolnjevanju okrajnega proračuna in proračunov občin, ustanovili svet za socialno zavarovanje s sedežem na Jesenicah, izvolili okrajno volilno komisijo za volitve v okrajni in občinski ljudske odbore, ki bodo še letos, ter določili, da bo bodoče okrajni ljudski odbor šte 50 odbornikov.

Izpolnjevanje okrajnega proračuna, kakor tudi proračunov posameznih občin letos ni zadovoljivo. V prvih osmih mesecih (od januarja do vključno avgusta 1952) je bilo ustvarjenih samo 62% od predvidenih dohodkov, izdatki pa so znašali 56% od celotnega proračuna. Večina občin je celo zadolžena, ker so nepravilno uporabljali sredstva na račun lanišnih presežkov, ki jim jih banka pozneje ni priznala. Tako imajo vse občine skupaj, razen Bleda, Bohinjske Bistrice

in Radovljice, v svojih blagajnah okoli 2 in pol milijona dinarjev primanjkljaja. To je bil v glavnem tudi vzrok, da v nekaterih primerih občinski uslužbenci niso dobili plač, nekatere občine pa niso mogle izplačati upravičencem socialne podpore.

Razprava o proračunu je pokazala, da so bili letošnji okrajni in občinski proračuni sestavljeni in sprejeti še po starem, administrativnem in birokratskem načinu. V glavnem je bilo govora o izdatkih, nihče pa ni pojasnil, kje naj bi dobili zanje denar. Osnovni razlog, da se proračuni ne izpolnjujejo, je slabo plačevanje davkov. Na račun prvih treh akontacij so kmetje doslej vplačali le 70%, obrtniki pa celo samo 61%. Tak odnos davkoplačevalcev do skupnosti je treba obsoditi, zlasti če pomislimo, da naša podjetja v redu in točno plačujejo določeno akumulacijo.

Številni domači in inozemski kupci želijo trgovati z jeseniško železarno

Od 28 vrst pred vojno na 146 vrst jekla v l. 1952 - Z izdelavo elektrod nam prihrani jeseniška železarna letno na milijone dragocenih deviz

Že minuli zagrebski velesejem je pokazal, da so si številna naša podjetja zaradi svojih kakovostnih izdelkov že utrla pot na svetovni trg. Gotovo ni pretirana trditve, da je prav jeseniška železarna zelo razpredla svojo trgovsko mrežo, saj so se letos zopet začeli oglašati številni stari, pa tudi novi kupci iz vseh delov sveta. Ne oziraje se na različne politične in gospodarske sisteme, se kupci iz posameznih držav s polnim zaupanjem obračajo na železarno z željo, da se obnove stare in ustvarijo nove trgovske zveze. Pri tem hvalijo visoko vrednost in kvaliteto izdelkov jeseniške železarne.

Zmagovit je pohod jeseniških železarskih proizvodov v svet. Ne baroni, grofi, industrijalci in finančniki — nekdanji lastniki železarskih obratov na Gorenjskem — temveč preprosti, slabo plačani in mnogokrat zaničevani jeseniški plavžarji in martinariji so bili nekdanj sila, ki je domačemu železu vllia lastnosti, zaradi katerih je bilo že v prejšnjih dobah iskano v svetu. Kakovost izdelkov je odvisna predvsem od delovnega kolektiva, njegovega načina proizvodnje, njegove ljubezni do dela, iznajdljivosti, strokovne sposobnosti in razgledanosti ter vztrajnosti.

Če so jeseniški kovinarji že v prejšnjih časih, v dobi kapitalizma, sloveli kot izvrstni plavžarji in martinariji, je to še vse bolj prišlo do izraza z osvoboditvijo leta 1945. Šele hude in krvave borbe v letih 1941—1945 so sprostile silo naših delavcev in jim omogočile razmah. Železarna je postala steber razvoja jugoslovanske težke industrije, jeseniški železar pa prvoborec za izgradnjo moderne metalurške proizvodnje v naši državi.

Od osvoboditve je jeseniška železarna

zabeležila izreden napredek. Sprostitev trgovine in popolna svoboda v upravljanju podjetja po delovnem kolektivizmu, omogočata hitro prilagoditev tržišču. V obratih in delavnicah, od plavža do žebelnice velja geslo: Borba za kvaliteto! Prvi delavski sveti in upravni odbori so z odločnim nastopom dosegli vidne uspehe.

Kako ogromen napredek so dosegli jeseniški kovinarji v novi socialistični državi, zgovorno pričča dejstvo, da se je število kvalitet (vrst) jekla dvignilo od predvojnih 28 na 146 v letu 1952. Vse te nove vrste jekla so sad prizadevanj in naporov naših domačih strokovnjakov, delavcev in tehnikov. Uspešno razvijajo legirana in nelegirana jekla in jekla s posebnimi fizikalnimi svojstvi. Med številnimi novimi in visoko kvalitetnimi proizvodi zavzema posebno mesto izdelava prvovrstnih elektrod in varilne žice. Elektrede spadajo med najdražje in najpreznejše proizvode železarske stroke. Še pred dvema letoma smo za tisoče ton inozemskih elektrod morali plačati ogromno dragocenih deviz. Danes krije jeseniška železarna skoraj vse potrebe naše države v elektrodah. Tudi to je ogromen uspeh.

Medtem, ko si proizvodno-tehnični sektor s smelnimi podvigmi utira pot v novo dobo ekonomskega razvoja, si komercialni sektor prizadeva, da bi čim bolj in pravilno zajel položaj na tržišču. Če je bilo v času distributivnega načina prodaje povsem običajno, da je kupec iskal prodajalca, se danes vse pogosteje pojavlja, da prodajalci iščejo kupce. Železarna Jesenice je bila med prvimi velikimi podjetji, ki se je pojavila kot prodajalec na tržišču s sistematičnimi iskanji kupcev, katerim posveča posebno skrb. V ta namen so bili

Več dela in vstrajnosti pri utrjevanju delavskega samoupravljanja

Delo nekaterih sindikalnih podružnic, predvsem v gostinski, obrtni in trgovski stroki, je zelo pomanjkljivo. Tudi delavski sveti večjih kolektivov so dolejš vse preveč razpravljali le o tistih problemih, ki so jih nakazovali razni direktorji, obratni inženirji in komercialisti, od katerih so se čutili odvisni. Za to dolejš v Kranju še ni bilo primera, da bi delavski svet poročal o svojem delu pred celotnim kolektivom. Sindikalne podružnice so tudi krivce, da med delavci še ni pravega zanimanja za novo razdelitev okraja in občin, v katerih bodo delavci po svojih svetih protivaževalec vodili komunalno, gradbeno, prosvetno in drugo dejavnost. Pri tem ni čudno, če so se ponekod tarifni pravilniki, zlasti v manjših podjetjih, sestavljali v ozkem pisarniškem krogu.

PRI DELITVI DOBIČKA MORAJO SODELOVATI VSI DELAVCI

Delitev presežka plačnega fonda je močno razgibala naše delovne kolektive. Toda marsikatero so razdelili presežke brez sodelovanja delavcev. To se je n. pr. zgodilo v tovarni klobukov »Šešir« v Škofji Loki. Tudi v »Tiskarnici« v Kranju ni bila sindikalna podružnica povabljena k ugotavljanju tega, koliko imajo posamezni delavci zaslug za uspeh pri delu. V »Inteksu« se delavci upravljeno

sprašujejo, zakaj ni bil ustvarjen dobiček. Šele v zadnjem času so tu sindikalna podružnica, delavski svet in partijska organizacija ugotovili, da šepa prodaja po krivdi vodje gospodarskega oddelka. Zato so predlagali, da da podjetje na njegovo mesto sposobnejšega človeka. To se je tudi zgodilo.

V zvezi z delitvijo dobička se opaža, da izkazujejo nekatera podjetja, ki so prej komaj rinila naprej, naenkrat izkazujejo velike dobičke. Očividno izvira ta presežek iz skritih rezerv. Zato morajo biti sindikalne podružnice zelo budne, ker bi se sicer utegnile zgoditi, da bodo morali delavci konec leta vračati podjetju preveč izplačane zneske. Steherni delavec v podjetju se mora zavedati, da tudi od njega samega zavisi, kako gospodariti ta delavski svet in upravni odbor s podjetjem. Delavcem je treba dati možnost in pobudo, da bodo imeli pogum kritizirati, ker kritiko zaslužijo. Če izvedeni odprti partijski sestanki, kjer je tudi veliki nepartijevec stavljal zelo dobre predloge, so pokazali, da nekateri sindikalne in partijske organizacije podcenjujejo moč in sposobnost delavskega razreda.

Te predloge je treba upoštevati in pri določanju plačnega fonda ter delitvi dobička že sedaj odpraviti napake, ki so nastale zaradi pomanjkljivih izkušenj v letošnjem letu.

Borba za vpliv med množicami - revolucionarna naloga vsakega komunista

Dne 21. septembra je bila v Ljubljani okrajna partijska konferenca za ljubljanski okoliški okraj, ki se je udeležilo 295 delegatov. Konferenci sta poleg izvoljenih delegatov in povabljenih gostov prisostvovala tudi organizacijski sekretar CK KPS tov. Vida Tomšičeva in Toma Brejc. Politično in organizacijsko poročilo je podal tov. Ignac Voljč.

Tov. Vida Tomšič je v diskusiji podčrtala, da je bila potrebna za uspehe, ki so jih dosegli doslej osnovne partijske organizacije, velika predanost in požrtvovalnost partijskih kadrov, ki so se borili z zaostalostjo, z malomeščansko miselnostjo in z organizirano klerikalno reakcijo. Partija je častno izvršila svojo nalogo, ljudstvo stoji strnjeno za partijsko linijo in partijskim vodstvom. To se je lepo pokazalo na veličastnih manifestacijah v Dolenskih Toplicah. Obhodila pa je birokratizem, ki se je vrnil v partijske vrste in ki ga je treba temeljito odpraviti. O birokratizmu v Partiji govorimo lahko takrat, kadar komuni-

sti menijo, da se posameznim komunistom ni treba boriti za vpliv med množicami. Samo zaradi take nerevolucione, zgrešene miselnosti partije pridobivajo lahko posamezni relikcionarji na svojem vplivu. Komuniste mora vselej voditi misel: delo Partije in izvajanje njenih sklepov bo uspešno le tedaj, če ostale državljanje tudi prepričamo. Zato ne smemo dovoliti, da bi kdorkoli podcenjeval zbere volivcev kot izredno demokratično obliko političnega izživljanja našega ljudstva.

Tov. Tomo Brejc je govoril o ideološkem študiju in borbi proti klerikalizmu in reakcionarskim vplivom. Na koncu je konferenca izvolila nov okrajni komite in delegate za VI. kongres KPJ. Kot delegati za VI. kongres so bili izvoljeni tovariši Pepec Kardačev, Tomo Brejc, Miha Berčič, Pavla Centa, Slavko Medved, Viktor Grom, Maks Drobež, Franc Zavri in Franc Končar.

»Gorenjski glas«
v vsako hišo

Izboljšava obratov rodi lepe uspehe

Delovni kolektiv Tovarne verig in plugov v Lescah, ki je v tekmovanju v upravljanju podjetja po neposrednih proizvajalcih dosegel tretje mesto, tudi v drugem letošnjem polletju dobro izpolnjuje svoje naloge. Predvsem so opustili stari način tekmovanja po doseženih tonah izdelkov in začeli gledati na svoje podjetje s trgovskimi očmi, to je stremiti za čim boljše kakovost izdelkov. Verigarji in izdelovalci plugov v Lescah se trudijo, da bi razširili in navezali nove stike s tujino, kamor bi izvažali svoje izdelke, ki v naši državi slojijo kot najboljše. Tako so v zadnjem času sklenili več trgovskih pogodb z zastopniki Turčije, ki so se nadvse zadovoljivo izražali o lesčanskih izdelkih. Vso planirano proizvodnjo do srede decembra imajo že prodano.

Delovni kolektiv skrbi tudi za notranjo izboljšavo obratov. Med drugim so odpravili ozko gario v vijaknem oddelku, kjer so namestili novo progno za žarenje žice. Da bi čimprej zadostili potrebam domačega in tujega trga, so zaposlili večje število novih delavcev, predvidevajo pa, da bodo v kratkem uvedli delo celo na tri izmene. Tako bodo domačini in okoličani lahko ostali na delu doma. Razveseljivo je, da delovni kolektiv v Lescah posveča veliko pozornost tudi kulturnemu in političnemu dvigu svojega članstva. Letos so priredili kar tri večje izlete in sicer preko Trbiža v Trento, v Tolmin in v Postojno. Njihova gasilska četa pa se zdaj pripravlja na 16. letnico svojega obstoja.

Zadnjemu zasedanju delavskega sveta je prisostvovalo tudi 10 članov delavske-

ZACASNO NEZAPOSLENIM JE ČIMPREJ PRISKRBETI DELO

V kranjskem okraju je trenutno okrog 200 začasno nezaposlenih ljudi, katerim je treba čimprej priskrbeti delo. Ker so podpora, ki jih prejemajo začasno nezaposleni, delavski denar - je treba skrbeti za to, da bo teh podpor čim manj. Zlasti hitro je treba zaposliti tiste, ki se sedaj vračajo od vojakov.

Pred volitvami v skupščine zavoda za socialno zavarovanje

S sredstvi socialnega zavarovanja bodo gospodarili delovni kolektivi sami

Na zadnjem razširjenem plenumu okrajnega sindikalnega sveta v Kranju, na katerem so razpravljali o izboljšanju dela sindikalnih podružnic, so tudi določili, da bodo volitve v okrajno skupščino Zavoda za socialno zavarovanje 18. in 19. okt. (V jeseniškem okraju bodo volitve 26. oktobra.)

Meseca junija t. l. je bil v Kranju - kakor tudi v drugih okrajih Slovenije - osnovan Okrajni zavod za socialno zavarovanje. Ker je v kranjskem okraju okrog 18.000 delavcev in nameščencev, znašajo letni prispevki za socialno zavarovanje nad 50 milijonov dinarjev; prav tolikšni so tudi izdatki. To so velikanke vrste, ki jih dajejo naši delovni ljudje skupnosti, od katere pričakujejo, da bodo v času nezgode ali boleznij prejeli dostojno pomoč.

Dodaj je ta denar upravljala in ga razdeljevala država, odslej pa bodo z vplačanimi zneski gospodarili delovni kolektivi oziroma vplačniki sami, kar je nedvomno velik uspeh in nov korak k popolni demokratizaciji našega gospodarstva.

Posamezne stroke gospodarstva v kranjskem okraju morajo v smislu razdelitve, ki ga je določil plenum, izvoliti 38 kandidatov, kolikor članov bo štela bodoča okrajna skupščina zavoda za socialno zavarovanje.

Po sprejetem ključu bo na vsakih 500 članov izvoljen po en kandidat. Po istem ključu bodo torej večji kolektivi volili po več kandidatov. Tako bo n. pr. »Tiskarnica« volila 4, Inteks 2, Tržiška predilnica 2, društvo upokoencev v Kranju 2, Sava, Iskra, Triglav itd. pa po enega. Kolektiv izpod 500 članov se bodo združili po sorodnosti stroke in skupaj izvolili po enega kandidata. Zaradi lažje izvedbe volitev bo upoštevano tudi teritorialno načelo. Tako bosta Golnik in Gorice skupaj izvolila enega kandidata, v Zlher in okolici vsi kolektivi enega, na

Padlim žrtvam v spomin

Na Javorniku gradijo veličasten spomenik

Štiriletna narodnoosvobodilna vojna bo ostala prebivalstvu na Javorniku in Korški Beli - kakor pač vsem državljanom - v trajnem spominu. Da bi pa ta spomin ohranili tudi bodočim rodovom, so kmalu po osvoboditvi začeli misliti na postavitve spomenika vsem padlim žrtvam, ki so darovale svoje življenje - 143 borcem, talem in internancem, ki so bili večinoma člani delovnega kolektiva javorniških valjam.

Nekako pred dvema letoma je bil pri

organizaciji Zveze borcev ustanovljen pripravljalni odbor pod vodstvom najboljši požrtvovalnega člana te organizacije tov. Lojza Tišova. Odbor je moral premostiti nešteto težav, zlasti glede zbranja denarnih sredstev za spomenik, ki bo stal nad poldrug milijon dinarjev. Spomenik, ki bo sestavljen iz velikega bronastega kipa, bosta izdelala akademski kiparja Drago Tršar in Julij Renko iz Ljubljane. Poleg kipa, ki predstavlja poziv k uporu, borca s puško v roki, v nadnaravni velikosti 3 metrov, bodo še reliefi internancev, borcev in talcev, izdelani iz kararskega marmorja.

Spomenik bo v bližini železniške postaje, na križišču cest Jesenice - Korška Bela - Ljubljana. Pri izkopu temeljev je dnevno zaposlenih okrog 25 prostovoljnih delavcev - članov Zveze borcev in drugih množičnih organizacij. Med najbolj požrtvovalnimi so Franc Zevnik, Lojze Tišov, Ivan Tušar, Polde Smič, Marijan Potočnik, Lovro Albreht, Peter Koder, Anton Svetina in Franc Ahačič. Če ne bo nepredvidenih zaprek, bodo spomenik odkrili na Dan republike, 29. novembra letos. Odkritje bo združeno z nastopom odsekov »Svobode« na Javorniku in lahko pričakujemo, da bo slovesnost veličastna manifestacija političnega in kulturnega življenja tega dela železarskega revirja.

Drevesca kmetije še sadijo, potem pa čakajo

Tako ne bomo zboljšali sadjarstva v kamniškem okolišju

Na Gorenjskem imamo tri sadjarske okoliše: škofjeloški, begunjski in kamniški. Jedro kamniškega okoliša obsega Tunjice in Tuhinjsko dolino. Seveda uspeva sadje po vsem bivšem kamniškem okraju, toda tunjiska kotlina in Tuhinjska dolina imata za razvoj sadjarstva najlepše pogoje tako glede klime, kakor tudi glede sestava zemlje.

Zal pa se naši kmetički gospodarji premalo brigajo za svoje sadovnjake. Drevesca še vsadijo, potem pa čakajo, da prinese sad. Redko kdo sadje goji, obrezuje ali škropi. In vendar, če pogledamo danes tunjisko kotlino, se drevesa šibi od sadja. Narava kar vsiljuje ljudem krp in dober pridelek. Kaj bi šele bilo, če bi drevice gojili tako, kakor je treba. Saj so tunjiska jabolka znana po svoji odlični kvaliteti in prebivalstvo tega dela kamniškega okoliša ima od sadja največ dohodkov. Mnogo pa je še prazne zemlje, ki donaja le malo ali nič dohodkov in ki bi se dala s pridom izkoristiti za sadovnjake. Pa ne samo v tunjiskih kotlinah, ampak po vsem bivšem kamniškem okraju!

Prvi korak v tem pogledu je že storjen. Zadruga v Godišu pri Kamniku je osnovala drevesnico, kjer gojijo na površini 50 arov 10.000 sadnih sadik. Drevesnico bodo razširili na površini 2 ha. Godiš ima staro sadjarsko tradicijo in je že pred 120 leti imel svojo črevesnico, ki jo je osnoval znani sadjar Pirc. Ta je tudi napisal prvo slovensko sad-

jarsko knjigo in je poznal nad 100 vrst jabolk.

Vse probleme okrog napredka sadjarstva v kamniškem okolišju bodo reševali sadjarji na posvetovanju, ki bo v nedeljo dne 5. oktobra dopoldne v sejni dvorani mestnega odbora Kamnik po otvoritvi sadjarske razstave. Govorila bosta predsednik Sadjarskega društva tov. Šokulj in Solski upravitelj tov. Lovšev. Na tem posvetovanju bodo določili tudi sadni izbor. Kajti sedaj je tako, da sadlo kmetije razne vrste, kakor pač pada. Sadna razstava bo gotovo mnogo pripomogla k povzdigu sadjarstva, kar bo našemu gospodarstvu v veliki korist. Na razstavi bodo naši kmetički gospodarji in posebno člani kmetijskih združenj lahko izbrali strokovne knjige in naročili prtilično in visokodobelno sadno dreve. Obenem se bodo spoznali z značilnimi sredstvi in ukrepi proti različnim škodljivcem.

Iz Kamnika

Kratka planšarska sezona. Leto planšarska sezona je bila za cel mesec krajša od lanske. Že sponladi so kasneje odgnali živino v planine, vrnil pa so se v glavnem že v prvem tednu septembra, medtem ko so lani, zaradi lepega vremena vztrajali do začetka oktobra. Na Veliki planini sta letos ostala do konca septembra samo oba Gradščica iz Stranj.

10-letnica velikih bojev:

Dve majhni vasi - dva svetla spomenika partizanskih junaštev

Zgodovina borb Kranjske čete in II. bataljona Kokrškega odreda je na moč podobna zgodovini slavnega Pohorskega bataljona. Sredi »nemške« Gorenjske, v času, ko je nemška moč dosegla vrhunec, so junaški borci-partizani v hudih neenakih bojih vedno znova dokazovali nemškim nadležem, da slovenski narod ni pokorjen. Seveda je ta borba terjala tudi žrtve. Kdo se ne spominja tragedije pri Okroglem in borbe do zadnjega moža II. bataljona Kokrškega odreda pri Strahinju. Deset let je že tega, vendar so še vedno sveži spomini na nje in ti spomini bodo ostali kot svetla tradicija borbe in heroizma.

V aprilu 1942. leta je Kranjska četa pri Dupljah doživela svoj ognjeni krst. 15.000 Nemcev je juršalo na slabo opremljene in maloštevilne partizane. Vendar jih niso uničili. Partizani so se uspeli prebiti skozi sovražni obroč. Pri tem so izgubili samo 5 ljudi, Nemcev pa je obležalo na bojišču 70. Iz sovražnikovega obroča so se prebili borci v smeri Ljubnega na Gorenjskem, od tod pa do vasi Okroglo pri Kranju. Tu so se z ranjenim tov. Zagarjem, sekretarjem CK SKOJ, zatekli v težko dostopno skalno pečino nad levim bregom Save.

Noč so borci prebili v jami. Zjutraj je odšel borec Planin na ogled. Komaj je zlezal na dan, že so se vsull nanj sovražniški strel. To je bil znak, da je jama odkrita. Borci so sprejeli borbo na življenje in smrt. Naši so pričeli streljati z mitraljezom, puškami in metati ročne bombe skozi odprto jame. Borba se je pričela. Švabi so pritisnili od vseh strani. Zaman. Na prog, naspolti jame, je obstal oklopni vlak. Tudi ta ni opravičil ničesar, čeprav so njegove topovske cevi bruhale ogenj neprestano, tja do treh popoldne. Praskanje, detonacije, pokanje ni prenehalo. Nemci so mislili, da bodo uničili trinaestorico mladih komunistov, a se jim ni posrečilo. Borba je trajala še vso noč in naslednji dan. Tudi pod točo granat pečina ni od-

povedala, še manj borci v njej, čeprav jim je strelivo poteklo. Le v revolverjih je imel posameznik še po en naboj. Dva dni trajajoča borba jim je skoraj vzela poslednje moči. Tovariš Stane Žagar skliče zadnji partijski sestanek. Sklep sestanka je bil: živi se ne predamo, rajši v smrt! Uničili so puške, mitraljez, razrezali obleko in čevlje na sebi, zdrobili ure. Oglasila se je partizanska pesem, nato »Internacionala« ...

V jami je počilo 6 strelov ... 6 mladih življenj je omahnilo ...

Nemci, ki so poslušali odmev Internacionale, so spustili v jamo plin, zadnje njihovo morilno sredstvo. Za vsako ceno so hoteli dobiti v roke žive heroje borbe. Zajeli so pet borcev, od katerih sta dva na trnjevi poti v taborišče umrla.

Po teh borbah pa Kranjska četa ni bila uničena, čeprav je doživela še več sovražnih napadov. Nasprotno, njena moč se je jačala in rasla. Borci so tolkli sovražnika vsepovsod in mu zadajali velike izgube. Četa je prerasla v II. bataljon Kokrškega odreda.

Bil je lep jeeseški dan leta 1942. Po uspeli prehranjevalni akciji v Smukovem mlinu na Retnjah pri Križah, se je 65 borcev s partizansko pesmijo pomikalo v smeri Udin boršta. V nekem središču so poskrili zaloge, ker so namerali zvečer napasti nemško žandarmerijsko postajo v Dupljah. Kljub previdnosti pa niso opazili sovražnikovega premežkanja - obkoljevanja. Nemci so z več obroč obkolili gozd, kjer so počivali partizani. Nad 6.000 nemških vojakov, celotni regiment »Princ Evgen« divizije, je napadel 65 hrabrih borcev, ki so se skušali prebiti skozi obroč. Bilo je prepozno. Obroč se je vse bolj zoževal. Med gostimi smrekami se je vnela krvava borba na življenje in smrt. Pokalo in grmeljo je od vseh strani. Dva dni so se partizani ogorčeno upirali tisočkrat močnejšemu sovražniku. Mlada, komaj 18-letna Ančka Kokalj iz Tržiča, je odzvela padlemu pratanzu mitraljez in

užgala v najgostejše vrste sovražnika. Nemci so padali kot snopje, dokler hrabremu dekletu ni zmanjkalo municije. Svojo zmago je morala plačati z junaško smrtjo. Nemški časopisi so pozneje pisali o 16-letni »krvoločni banditki«.

Mnogo borcev je doživelo v gozdu junaško smrt, nekaj pa so jih Nemci zvezeli. Nad njimi so pokazali onemogli bes zveri, ki ve, da ji preti pogin. Vse zmurčevane in zblčane so vlekli skozi Duplje, od tam pa v taborišče. Le petin borcem je uspelo, da so se poskrili v gozdu. Tako je, v usta težko ranjeni Izidor Kuljad, ležal brez obvez in nege v neki živalski kurnji, pokrit s prapročjo več dni.

Toda vstali so novi maščevalci in Kokrški bataljon je znova in znova uničeval Nemce do popolne osvoboditve naših krajev.

Letos, ko praznujemo 10-letnico tragedije II. bataljona Kokrškega odreda, bodo 5. oktobra v Strahinju velike spominke svečanosti. Med drugim bo v Udin borštu, kjer je padlo največ borcev, odkrita spominška plošča, prav tako tudi na skupnem grobu žrtv v Strahinju.

Slava padlim borcem!

Tekmujmo v počastitev VI. kongresa KPJ

POPRAVEK

V »Gorenjskem glasu« št. 37. smo v poročilu s IV. zasedanja Mestnega občinskega odbora v Kranju v zavezi Resman - dr. Hafner pomotoma objavili, da je Resman izrekel denarne kazni; pravilno bi moralo biti disciplinske kazni.

Dopisujte v »Gorenjski glas«

VSINA VELIKO
TOMBOLO
RDEČEGA KRIŽA V KRANJU
ki bo na TITOVEM TRGU
5. oktobra 1952 ob 13.30 uri

Mladinski Teden v Tržiču

Da bi se poživilo delo mladine, ki je včasih premalo živahno, je mestni komite LMS skupaj z ostalimi društvi organiziral v Tržiču od 21. do 27. sept. 1952 Mladinski teden.

V soboto, 20. sept. so mladinci in mladinke s tekomo z bakljami skozi mesto prebivalstvu sporočili, da se začelja mladinski teden. V nedeljo so pionirji tekmovali s skiroji in v streljanju z zračno puško, v ponedeljek so se pomerili mladinci in stari šahisti in odbojkarji. V torek

Oglejte si razstavo

vseh vrst malih živalic, katero priredi društvo rejcev malih živali »Živalca« za Kranj in okolico od sobote, 4. oktobra do ponedeljka, 13. oktobra na vrtu restavracije Jelen v Kranju. Vsi ljubitelji in interesi najvjudnejše vabljeni!

so bile tekme v streljanju za naslov mladinskega prvaka in najboljšega mladinskega aktivna ter ustanovitve mladinskega aktivna v Bistrici; v sredo je bila nogometna tekma, zvečer pa so se srečali taborniki ob tabornem ognju. Pred našo polno dvorano so v četrtek najmlajši občudovali lutke pri lutkovni predstavi, mladinci pa so imeli svoj šahovski turnir.

V petek je zaradi slabe udeležbe moralo odpasti vzgoino predavanje, kar je vsekakor graje vredno. K predavanju so prišle le tri mladinke (!), v soboto pa se je mladinski teden zaključil z zborovanjem mladine, podelitvijo diplom in z mladinsko zabavo.

Iz povedanega je videti, da je mladinski teden sicer razgibal tržičko mladino, želeli bi le bilo, da bi jo še bolj, kajti udeležba pri nekaterih prireditvah in pri zaključnem zborovanju je bila vendar prepričala. In še nekaj: dejavnost tržičke mladine naj se raztegne na vse tedne v letu in ne le na mladinskega!

ROZICAH

IVAN RIBIČ: 1 (Iz zbirke: Godec Miha in divji mož z gorá) Povesti

Na svetu je že od nekdanj tako, da ni nikoli za vse prav. Tudi našim dedom se ni godilo bolje; vedno jih je kaj doletelo...

No, v takšnih časih je v naših krajih živel godec. Mihov Miha so ga klicali, čeprav ni nihče prav vedel kdo sta mu bila oče in mati in v kateri hiši mu je tekla zibelka...

Zdravje je Mihovemu Mihi sijalo s cvetočih lic — pa ni bil mlad. Najstarejši ljudje so izza mladih nog pomnili njegovo pesem — a vendar ni bil star. Bil je kot naša zemlja, ki se mladji z vsako pomladjo, kakor naše goré, ki v zimi počivajo pod snegom...

Zmeraj židane volje je bil godec Miha in skoraj ni bilo svatbe na Slovenskem brez njegovih strun. In če se je ustavil pri hiši, kjer se je rodil otrok, je zaigral še botrom in staršem, da bi novorojencu bilo življenje kot pesem.

A včasih je godec Miha napel strune le sam zase... Tedaj je poslušal šepet planin in mrmanje gozdov in slavčka v mraku; s srcem je prisluhnil revni popotnih, brezdomnih ljudi, ki jih je srečeval na cesti; in prešernosti mladecev, ko so peli v večer... in v strune se mu je zila nova pesem, vselej še lepša od prejšnjih.

Veselega srca je bil Miha, pa tudi šegav, ker je bila pesem v njem. Takšen, kot je bil, se je nekega dne prismejval v bohinjsko dolino.

»O, Mihov Miha! Si se le enkrat spet oglašil pri nas«, so se ga razveselili Bohinjci.

Borba proti tuberkulozni živini je borba za človeško zdravje Zaitiranje goveje tuberkuloze je obvezno

V zadnjem času čitamo v naših časopisih vedno bolj pogosto o potrebi zaitiranja tuberkuloze pri naši goveji živini. Tudi med živinorejci samimi slišimo vedno pogosteje razgovore, da ima ta ali oni ves hlev okužen s tuberkulozo in da je bila temu ali onemu v klančnici zaplenjena krava, ker je bila močno okužena s tuberkulozo; zopet drugi se sprašujejo, kje bi nabavili dobre krave mlekarice, ki ne bi bile tuberkulozne itd.

V kranjskem okraju je stanje zelo resno

V zvezi s tem bo marsikoga zanimalo, kakšno je stanje živine v kranjskem okraju. Ali jeres tako obupno in nevarno? Naj takoj povem, da točne slike nimamo? Kajti vsa živina še ni bila sistematično pregledana. Iz naslednjih podatkov pa bomo lahko spoznali, da je tudi pri nas stanje zelo resno. V klančnicah v Kranju, Škofji Loki in Naklem, kjer pregledujejo veterinarji meso, sem lani in letos ugotovil, da je živina najmanj v 54 vaseh, iz katerih je prihajala tuberkulozna. Koliko je pri tem okuženih posebnih gospodarstev-hlevov in koliko je okužene živine, iz tega seveda ne moremo sklepati. S tem tudi ni rečeno, da v drugih vaseh živina ni tuberkulozna. Točno vemo leto, da je bila lani v kranjski klančnici ugotovljena tuberkuloza pri 72 glavah goveje živine in da je bila vsa iz domačega okraja.

berkuloze. 54 primerov kostne tuberkuloze in 22 primerov tuberkuloze na drugih organih. Zakaj navajam te številke? Zato, ker je goveja tuberkuloza prav tako, ali morda še bolj kakor človeška, nevarna — človeku. V resnici prav za prav nimamo človeške ali goveje tuberkuloze, pač pa različne tipe bacilov, tuberkuloze. Človek lahko zbolí od človeške ali goveje tuberkuloze. Po podatkih iz Danske (kjer je bilo pred vojno 50% ljudi bolnih od goveje tuberkuloze), je goveja tuberkuloza predvsem vzrok kostni in kožni tuberkulozi pri ljudeh, pri otrocih pa v mnogih primerih tudi meningitisu. In če je bilo pri nas samo v kranjskem dispanzerju ugotovljenih 54 primerov kostne tuberkuloze, lahko sklepamo, kako nevarna je tuberkulozna živina za ljudi, posebno še za otroke.

Goveja tuberkuloza je nevarna za zdravje človeka

Oglejmo si zdaj še podatke, ki jih je zbral Protituberkulozni dispanzer v Škofji Loki in v Kranju o obolenju ljudi. V dispanzerju v Škofji Loki je bilo lani ugotovljenih 110 tuberkuloznih ljudi, v Kranju pa je bilo do konca avgusta t. l. registriranih 247 primerov pljučne tu-

berkuloze. Točno vemo leto, da je bila lani v kranjski klančnici ugotovljena tuberkuloza pri 72 glavah goveje živine in da je bila vsa iz domačega okraja. Poleg tega bomo navedel še nekaj števil, ki so nam znane: julija leta 1949 so organi veterinarske službe tuberkulinirali (enostavno cepili) v vasi Voklo v 12 hlevih 91 glav živine. Od tega jih je bilo 20 okuženih z jetiko, kar znaša 23%. Pri letošnji tuberkulinizaciji pa smo v vaseh Voklo, Voglje in Hraiste ugotovili že 25% okuženih hlevov, v kmetijski delovni zadrugi v Naklem 2% tuberkulozne živine, v Stražišču pa leta 1951 12%. Na območju mestne občine Kranj smo lani in letos sistematsko pregledali govejo živino in to je bilo le v Stražišču in deloma na Rupl ugotovili 25 okuženih hlevov.

Zmagal bo tisti, ki bo vztrajnejši

Po vsem tem vidimo, kako nevarna je goveja tuberkuloza za človeško zdravje. Borba proti goveji tuberkulozi je torej obenem borba za človeško zdravje. Iz vseh teh razlogov se je ljudska oblast na Gorenjskem odločila za obvezno borbo proti tuberkulozni živini, dokler bo lezni dokončno ne zatremo. Ta borba seveda ne bo nič enostavna niti kratka. Trajala bo več let. (Na Danskem n. pr. trajala 9 let). Kakor si moramo biti na jasnem o tem, da bo število okužene živine najbolj padlo v prvem letu borbe, tako smo lahko prepričani, da bomo dosegli resničen uspeh šele tedaj, če se ne bomo ustrašili borbe za likvidacijo zadnjih ostankov te bolezni; ta del borbe bo namreč najbolj trdovraten in bo zahteval največ vztrajnosti.

Druge čez mejo, sebe v zapor

Vsi pošteni in delovni Gorenjci z grusom obsojajo protidržavno delovanje nekaterih ljudi, ki skušajo na vse mogoče nedovoljene in protizakonite načine priti do denarja. Na srečo so naši varnostni organi takim ničrednežem takoj za petami in jih spravijo tja, kamor spadajo.

Mali kmet Jože Milner iz Kranjske gore, star delomaznež, ki je zaradi svoje nepoštenosti že sedel 22 mesecev, in Alojzij Robič, čevljarški pomočnik, tudi izrazit protidržavni element, ki se je v Kranjski gori zakamufiral kot gozdni delavec in izkoriščal obmejno dovoljenje ljudske oblasti, sta do nedavnega za vsake nagrade spravljala čez mejo razne sumljive tipe, od kriminalcev do političnih zločincev. Robič je pri en samem takem »poletju« zaslужil 28.000 din. V zadnjem času sta navedena »tihotapca« spravila čez mejo nekega Ivana Jerkoviča iz Novega mesta, ki je v domači zadrugi poneveril večje vsote denarja. Jerkovič je Milnerju in Robiču plačal 27.000 dinarjev.

Tudi v okolici Zirovnice so se našli podobni »tihotapci« z ničrednimi ljudmi. Tak je neki Ladislav Čop, trgovski pomočnik z Brezji, ki ga je naše sodišče že prej nekoč obsodilo na 5 let

zaradi poskusa pobega čez mejo. Prestana kazen pa ga ni prav nič spametoin začel je še huje rovariti. Preko Marice Noč iz Most pri Zirovnici, ki se je povezala z Alojzijem Kokaljcem, je spravil razne tipe čez mejo. Alojziju Kokalju kot delavcu, ki dobro zasluži, bi se res re bi bilo treba baviti s takimi umazanijami. Zlorabljal je lovsko dovoljenje za kretanje v obmejnem pasu in pomagal ubežnikom. Za vsak pobeg je računal po 10.000 din. Do sedaj so navedeni »tihotapci« iz Zirovnice spravili čez mejo že šest zločincev.

V zvezi s tem se nam ponovno vsiljuje staro vprašanje: Zakaj hočejo nekateri ljudje skrivaj pobegniti iz države? Kdo so ti ljudje? Odgovor je kaj preprost: čez mejo bežijo skrivaj le zavreženi tipi, ljudje ki so na ali oni način oškodovali našo skupnost, ljudje, ki imajo kosmato vest in nečedno pretelčnost, pa si zaradi tega iščejo zavetja v sosednih državah. Po mednarodnem pravu pa bodo vsi prej ali slej spet priromali nazaj k nam — »po šup«, kakor pravijo ljudje. Takaš jim bo ljudska oblast morala pošteno izprašati vest.

Pri tej priliki hočemo povedati še to, da pošteni državljani res ni treba, da bi skrivaj uhajali čez mejo. Saj naša ljudska oblast vendar vsakomur, ki ima poštene namene, dovolí reden prehod. To dovoljenje je tudi mnogo ceneje od raznih kanalov in tihotapcev. Razumljivo pa je, da si takega dovoljenja ne upajo zaprositi ljudje, ki si zaradi svoje nečiste vesti ne upajo stopiti pred našo ljudsko oblast.

Ustanovni občni zbor delavsko-prosvetnega društva „SVOBODE“ v Stražišču

Kakor smo že na kratko poročali, se je vršil preteklo sredo ustanovni občni zbor delavsko-prosvetnega društva »Svoboda« v Stražišču, kot prvi občni zbor Svobode v Kranju. Vsi tedaj smo z zanimanjem pričakovali potek tega ustanovnega občnega zbora, vendar smo se v pričakovanju rezultatov nekoliko uštečili. Že trvoudoma moramo ugotoviti, da ta občni zbor niti idejno-politično, niti organizacijsko še ni bil dovolj pripravljen, kar naj bo v opozorilo pripravljavnima odboroma za center in za Primskovo. Začetno navdušenje, priprave in nad 200 pristopnih prijavi je kazalo kar dobro, zdí se nam pa, da sta sindikalni in partijski organizaciji »Tiskanine« in »Iskre«, katerih kolektivna pretežno gravitirata v Stražišču, vse premoško politično aktivizirali svoje delavstvo, saj se je udeležilo ustanovnega občnega zbora »Svobode« v Stražišču vsega le nekaj nad 80 članov, od tega le nekaj desetih delavcev iz Iskre in Tiskanine. Razumljivo je tedaj, da tudi sam občni zbor in diskusija ni potekala v nadejani delavski prisrčnosti in razgibanosti.

O velikem pomenu novih društev »Svo-

bode« je govoril predsednik pripravljavnega odbora tov. Erjavca, nakar so bila sprejeta s malimi popravki društvena pravila. Po diskusiji pa so navzoči izvolili 9 članski odbor s tov. Ludvikom Erjavcem na čelu, 3-člansko nadzorstvo ter sedem delegatov za plenum okrajne Prosvetne zveze. Odbor bo pripravil vse za ustanovitve dramske, pevске in šahovske sekcije ter prirejal vsakotredensko razgovore o aktualnih politično-gospodarskih vprašanjih.

K jezikovni pravdi: MOZAKLJA - MEZAKLJA - MEZAKLA

Zadnjič smo poročali, da se je naše uredništvo že odločilo, da bo odslej pisalo Mezakla oziroma Podmezakla. Danes objavljamo izvlečka iz pisem tov. prof. Jakoba Gospodariča z Jesenic in upokojenega šolskega upravitelja tov. Rafka Gradnika z Bleda. Oba odločno zamenjata, da bi ime Mezakla nastalo iz »mezzo acqua«, kakor skušajo nekateri razlagati. Oba tudi soglašata, da ime Mezakla najbrž izvira iz besede »mežek«, kar pomeni medvedek. Tudi rod. binskih imen Mežok in Mežik je polno od Rateč do Zirovnice. Mezakla je bila nekdanj res dom medvedov in stari domačini se še spominjajo lovca, ki je tu podrl zadnjega kosmatinca. Na Mežakl je polno jam, kjer so medvedu lahko prezimovali. Ruard, nekdanji lastnik jese-niške železarne, je razkazoval medvede z Mezakle v svojem zverinjaku pri saviški graščini. Med Stolom in Golico imamo Medvedji dol (Medji dol) in blizu tam, na koroški strani, Medvedovo dolino, kar vse potrjuje, da je imel nekdanj gorenjski kot dosti te močine. Oba dopisnika zaradi tega zanikata, da bi bilo ime Mezakla romanskega izvora, vsa imajo vsa ostala pogorja in hribov v okolici sama lepa domača imena.

Do sedm stina prof. Gospodarič in učitelj Gradnik edina z razlagami, ki smo jih do sedaj objavili. Oba pa nadalje trditva, da je treba pravilno pisati Mežaklja, torej z »lj«. Prof. Gospodarič pravi, da »lj« v tej besedi je gorenjski izgovorjajo kot glas »le« in ne kot »ve« (kakor nasprotno trdi prof. T. J., katerega dopis smo objavili v 40. številki našega lista in po katerem se ravna tudi naše uredništvo). Če kdo misli, da jezikovna pravda s tem še ni končana in da je uredništvo v zmoti, prosimo, naj se kar oglasi!

OB STOLETNI ROJSTVA JANKA KERSNIKA

Na Brdu pri Lukovici bodo imeli v nedeljo, 5. t. m. pomembno kulturno svečanost. Pred 100 leti se je namreč tam rodil JANKO KERSNIK, slovenski pisatelj, ki je, izhajajoč sam iz meščanskega rodu, v svojih delih ostro bical in ironiziral negativne pojave v porojajoči se slovenski malomeščanski družbi. V počastitev njegovega spomina prinašamo odlomek iz njegove ertice »Otroški dohtar«.

Otroški dohtar (Odlomek)

Otroški dohtar! To je bil tisti čudni, skrivnostni velmož, ki je čuval nad njo izza mladih let, odkar so ji pomrli roditelji; to je bil tisti strah, s katerim jo je ukrotil jerob, kadar je bila razposajena, to je bil oni, pred katerim se je tudi brezpogojno klanjal njen varuh, stari Molek!

Do sedaj ji nikdar niti na misel ni prišlo da bi utegnil otroški dohtar kaj oporekati njeni ljubezni, in to ljubezen je nosila že dolgo, malone vse leto v svojem srcu — a sedaj so ju varuhove besede silno prestrašile. Nikdar ga še ni videla, tega otroškega dohtarja, in dasi je Molek nekolkokrat pripovedoval, da je stari umrl in da je prišel drug v sodišče, in pozneje tudi o tem in še o drugem, da sta se vrstila na onem imenitnem mestu, in da je sedaj zopet nov dohtar tam — vendar si ni mogla posebej javiti tega pojma ni tako drugače, nego videla je v njem le neko skrivno, silno moč, ki je kakor nelzogibna usoda velevala ž njo in z njenim imetjem. Da ni imela pravega zaupanja v njega, temveč je popolno, in tudi tedaj, ko je stopil Molek praznično opravljen in s klobukom na glavi iz sobe, silil jo je skrivnen strah, da bi zaklicala: »Oče, ne, ne — vrnite se!«, a prirojena trmoglavost ji je branila.

Molek se je vrnil pozno na večer in jako dobre volje. Namenjen je bil namreč v prvi svoji jezi iti kar k sodniku v urad. A tja je bilo dve uri hoda, in po prvi uri je bil starčel premišljevat, ali ni morda neumno, zaradi take malenkosti hoditi tja, in če morda še vse ni tako, kakor si on domišlja; pol ure pozneje je sklenil, da ne pojde v urad, in ker je sklep storil v obližu krčme, krenil je vanjo in pil do večera.

navaden gosposki človek, ne posebno brdák — že goršega je videla, a grú pa tudi ne.

»Kaj pa ženin? Koliko imaš?«
»Sto goldinarjev!«
»Ká-á-á! Sto goldinarjev! Pa na takov grunt, v tako imetje? Ste li neumni — ljudje?«
»Nisem li pravil!« pritrđil je zadovoljno Molek.
»Pa jaz sem kovač; s tem dovolj zaslužim!« oporeka Pavle ves rdeč v lice.
»Kovač! Ha-ha! Kovač ni za grunt; pojdi, pojdi, fant, ta je bosá. In ne bo kruha iz te moke. Saj nimaš ničesar, to vse ni nič, za takov grunt!«
»Molčal so vsi; tesno jim je bilo pri srcu, edini Molek se je veselil na skrivnem.
»Tako je, tako, gospod dohtar; jaz sem to že doma pravil!«
»In vi tudi niste zadovoljni s tem, da se ta dva vzameta?«
»Hm, hm, kako bom zadovoljen, ker nič ni — nič — pravim.«
»Kaj vraga pa hodite sem mene nadlegovat, menite li, da nimam drugega opravila, nego vaše neumnosti poslušati?«
Sodnik je bil osoren bolj in bolj.

A Mana je imela še vedno nekoliko poguma.
»Gospod«, rekla je pothoma, »pa jaz bi ga vendar vzela. Saj imava dosti oba!«
»A, ti ga imaš rada?«
Mana si je z robcem zakrila pol obraza.
»Nu, če ga imaš rada, pa ga imej — jaz ti ne branim! Toda jemala ga ne boš, dokler nima več denarja«, smejal se je cinično sodnik. »Tu je postava, postava! Mi moramo za mladoletnike skrbeti, da ne zapravljajo imetja, in ti jo hočeš vreči kar stran! To ni nič! No, sedaj ste pa opravili!«
S tem je bilo vso opravljeno.
Sil so sicer vsi skupaj v krčmo, in tam je Molek dajal za vino; pa pili so iz početka prisiljeno, toda ne dolgo. Po časi se je vsem omajal jezik: Molek se je bahal dobrovoljno, da je vse to prej znal, stari Pečan je malo vinjen zmejal za glavo, mlada dva pa sta sedela drug poleg drugega in šepetala.
»Kaj nama mar za to!« dejal je Pavle.
»Kaj meni mar!« pritrđila je ona.
»Bova pa čakala!« menil je on.
»Saj lahko čakava!«
In tako so odšli vsi zadovoljni domov.

sem drugimi nameni. Rožiča vidijo namreč domačini pogosto v italijanskih pivnicah, kjer blati v pijanosti našo ljudsko oblast in naše voditelje. Tako je zadnjič prepeval na italijanski strani: »Prej pa ne gremo dam«, dokler je Tito tam, ker nas je sram...«

Čudimo se, da nekateri drugi dvoletniki, ki so slišali Rožičevo »petje«, niso protestirali in Rožiču na kraju samem povedali, da lahko za vselej ostane pri črnosrajčnikih, če ga je sram, živeti

Glas naših bralcev

SKATLICA ZA VZIGALICE — PRAZNA

23. avgusta t. l. je moja žena v trgovini kmetijske zadruge v Zg. Gorjah med drugimi gospodinjstvi potrebnostmi kupila tudi eno skatlico vzigalic. Ko je doma nakupljeno blago zlagala iz torbice na mizo, je razočarana opazila, da je skatlica vzigalic za rabljeno in popolnoma — prazna. Res, da stane polna skatlica samo 8 din, ampak prazna in obrabljena so pa po 8 din le preveč drage.

Ambrožič Jože

ZAKAJ PEČE MESTNA PEKARNA NA JAVORNIKU SLABSI KRUK KOT PRIVATNI PEK?

Čudno je to vprašanje, vendar potrebno. Komaj nekaj mesecev je minilo, odkar smo na Javorniku dobili mestno pekarno, katero si je tukajšnje prebivalstvo zelo želelo. Že takoj prve dni po otvoritvi je bilo videti dolge vrste gospodinj, ki so dobesedno oblegale novo pekarno v želji, da dobijo res dober in svež kruh. Glas o dobri kvaliteti kruha se je brž raznesel po okolici, pa tudi stranke iz najoddaljenejših predelov Javornika so prihajale.

Veseli je potrošnikov pa je bilo kaj kratkotrajno. Ne vemo, ali je vodstvo obrata uspeval velik promet in hvala odjemalcev, ali pa si morda misli, da so se stranke dobrega kruha že preobjedle, da danes prodajajo star in precej neokusen kruh. Pri tem se nam čudno zdi, da ima privatni pek na Javorniku boljše moko, ali pa zna bolje peči kruh. Na vsak način pa bi mestna pekarna lahko prodajala vsaj sveži kruh.

Štrumbelj Zdravko

ALI IMAM PRAVICO DO DOBIČKA PRESEŽENIH PLAC?

V lesnoindustrijskem podjetju »Jelovica« sem bil zaposlen kot delavec od 5. septembra 1949 do 15. avgusta 1952, torej skoraj polna tri leta. V tem času sem bil leta 1950 trikrat proglašen za

udarnika, in samo tri dni bolan. Letos 31. julija pa so mi službo odpovedali in 15. avgusta izročili delavsko knjižico. Ko so septembra tega leta delili delavcem plačo, so jim delili tudi dobiček presežka plač. Prosim uredništvo, da mi pojasni, ali sem upravičen do določenega dela presežka ali ne. Po mojem mnenju sem ta dobiček ustvarjal tudi jaz, zato mislim, da imam pravico do njega. Na blagajni pri »Jelovici« so mi rekli, da imajo pravico do dobička samo oni delavci, ki ostanejo še nadalje pri podjetju. Mislim pa, da nisem kriv, če moje delovne sile pri podjetju trenutno ne rabijo več. Tako bi se mi lahko zgodilo vsako leto, da bi me kot nepotrebnega vrgli na cesto tik pred delovno dobička.

Miha Žolger

Opomba uredništva: Vaš dopis smo objavili, žal pa vam ne moremo dati točnega odgovora, ker nam niso znani vzroki vaše odpustitve iz službe. Upamo, da nam bo zaradi objave vašega pisma delavski svet »Jelovica« pojasnil vzrok odpustitve in zakaj vas pri delitvi presežka niso upoštevali. Kaj pravi k temu vaša sidralna organizacija?

ZA PRAVILNO PISANJE KRAJEVNIH IMEN IN PRIMKOV

Tov. A-n z Javornika nam je poslal dopis, v katerem nas opozarja na nekatere pravopisne in tiskovne napake, ki jih je zasledil v našem listu. Njegov popravek rade volje objavljamo:

Tov. A-n piše, da se reče »Koroške Beles, ne pa »iz Koroške Beles« (op. ur.: »iz« je v 38. številki našega lista napravljen tako imenovani tiskarski skrat). Dalje piše: Skozi vas Koroška Bela teče potok Bela. Ako bi pisali »iz Koroške Beles«, bi domačini pojmovali »iz potoka Beles, ne pa iz vasi. Skozi vas Javornik teče potok Javornik, torej se mora pravilno glasiti »z Javornika« (če mislimo iz vasi) oziroma »z Javornika«

(če mislimo iz potoka). Tudi se vas ne imenuje »Slovenski Javornik«, ker se tako imenuje samo železniška postaja, ampak je vas »Javornik na Gorenjskem«, kar dokazuje tudi poštni žig.

K članku »Ob 70-letnici spet na starem mestu« (39. številka Gorenjskega glasa) si dovoljujem pripomniti naslednje: Pred 63. leti sem obiskoval ljudsko šolo v Kamniku in sicer 5 let. Takrat so službovali učitelji: Valentin Burnik, Ignacij Tramte (ne Framte), Avguštin Stefančič, Ljudevit Stišny (ne Stišny) in Julij Cenčič. Vsa ta imena so mi še danes v živem spominu.

5 ELEKTRARN — PA SLABA LUČ V ŽELEZNIKIH

Redko v katerem kraju imajo toliko elektrarn, kot jih imamo v Železnikih, pa vendar nisi nikoli gotov, ali bo zvečer luč, ali ne. Če pa že sveti, zdaj uganeš, kaj spreminja svojo jakost ali pa samo brli.

Električni tok daje v glavnem Kmetijska druga Češnjica, ki ima več elektrarn. Za porabljeni tok redno pobira denar, ne zanima pa se, kako so ljudje z dobavo zadovoljni. Kadar pač čutijo potrebo v svojih obratih, se najprej oskrbijo sami.

Drug lastnik je Koroška zadruga, ki nam sicer ne dobavlja električnega toka vendar se čudimo, zakaj so državne elektrarne napeljale svoje omrežje samo do hme, na kateri vidimo slabo prebarvan napis nekega ključavnicearja Nikolaus Schumer.

Delavci v železnikih bi zelo radi nabavili radio aparate, pa jih ne morejo, ker nimajo električnega toka. Želimo, da bi se merodajni gospodarstveniki v Železnikih, kateri so sicer zelo agilni, pobrigali da bi se razširilo omrežje državnih elektrarn povsod v Železnikih, obstoječe elektrarne pa naj služijo produkciji.

Nogometno prvenstvo Slovenije

IZOLA : KOROTAN 2 : 2 (0 : 0)

Izola, 28. 9. 1952. V nedeljo, 28. t. m. so se pričele zopet tekme za prvenstvo Slovenije v nogometu. Prvi nasprotnik Kranjskega Korotana je bilo odlično moštvo Izole. Tako so morali Kranjčani na naporno pot in so kljub neodločenemu rezultatu dosegli uspeh in se vidi, da je vodstvo poskrbelo, da so šli fantje v prvenstvo pripravljani.

Moštvo je nastopilo v sledeči postavi: Kovačič, Malec, Majce, Eler, Brezar II, Jan, Bajželj, Mihelčič, Brezar I, Štular II, Štular I. — Kratak potek tekme: V moštvo Korotana se je že takoj v začetku opazila odsotnost Ijačiča in Božiča v napadu, posledica tega je bila — raztrgana igra. Napadi obeh moštev so se menjavali; tako sta imela Brezar I in Štular I idealno priliko, da bi povedla svoje moštvo v vodstvo, toda prvi je poslal žogo v prečko, drugi pa tik mimo nje v aut. Opombe vreden dogodek prvega polčasa je, ko je Kovačič v odličnem slogu ujel dosegjeno enajstmetrovko.

Po odmoru so gostje zopet pritisnili na nasprotnikov gol, toda namesto vodstva je leva zveza Izole izkoristila napako obrambe in dosegla gol za Izolo. Gostje niso obupali in slednjič je Štular I pogodil v črno ter rezultat izenačil. To je Kranjčane ohrabilo in ko je hotel zopet štular I z glavo potisniti žogo v mrežo, ga je domači branilec podrl; dosojeno enajstmetrovko pa je Brezar I sprejnil v gol. Rezultat je bil tako 2:1 za Korotano. Vsi so bili prepričani, da je usoda Izole že zapečaten, ko je v zadnjih sekundah igre nastal nespornost v obrambi Korotana izkoristilo domače desno krilo in z ostrim udarcem pod prečko izravnalo rezultat na 2:2. S tem se je tekma tudi končala.

Igra je bila v glavnem enakopravna, le malo preveč ostra. Tekmo je sodil objektivno tov. Perko iz Ljubljane.

POBEDA : PROJEKTOR 3:2 (1:0)

Kranjski Projektor se je v nedeljo pomeril v prijateljski tekmi z novosadsko Pbedo, ki je premagala domače enajstmetrovko s 3:2 (1:0).

Prvi del igre je potekal v terenski in tehnični premoči gostov, kar pa niso znali izraziti v golih, dočim je bilo domače moštvo prisiljeno v obrambo. Drugi polčas so gostje prav tako dominirali na igrišču, vendar je domača obramba razdirala napade gostov, kjer se je najbolj izkazal Čotič, ki je imel levji delež pri nizkem rezultatu, kljub temu, da je zakrivil enajstmetrovko. Dve napaki obrambe gostov sta jih stali dva gola z malo več sreče bi domači lahko dosegli neodločen rezultat. Sodil je z napakami Nezmah iz Kranja.

USPELI ŠPORTNI TEDEN NA JESENICAH

Nastopilo je nad 700 športnikov

Od 15. do 21. septembra 1952 je Delavsko športno društvo »Jože Gregorčič« izvedlo svoj tradicionalni športni teden.

nje, zgubil oblast nad motornim kolesom, zavozil čez cestni rob v 4 metre globok jarek, se dvakrat prekotalil in si zlomil obe nogi.

KLINARJEVA STA PREJELA ZASLUŽENI KAZEN

Pretekli teden je bila na Jesenicah pred senatom okrajnega sodišča iz Radovljice dvodnevna sodna razprava proti dvema članoma bivše kmetijske delovne zadruge na Planini nad Jesenicami. Razprava je pokazala precej zanimivo sliko o razmerah, ki so vladale v zadrugi. Na zatožni klopi sta sedela Franc Klinar mlajši in njegov oče, Franc Klinar st. Prvi je bil obsojen na 7 mesecev, drugi pa na 4 mesece zapora.

Franc Klinar mlajši je kot predsednik bivše zadruge pokazal izredno samopašnost in diktatorski odnos do ostalih članov zadruge, ki jih je včasih tudi fizično napadel. Vse gospodarjenje, denarna in materialna sredstva zadruge je znal spretno izkoristiti za svoje lastno gospodarstvo. Zaradi Klinarjevega samopašništva je bilo v zadrugi onemogočeno skupno reševanje tekočih nalog, razen tega pa ni bilo v zadrugi nobene prave evidence in knjigovodstva. Klinar si je tudi prisvajal razno zadržno imovino, kar je končno dovedlo do likvidacije zadruge.

Priče, ki so v preiskavi pred likvidacijo zadruge oboževala močno bremenilo, so se po likvidaciji zadruge zadovoljile z vrnitvijo pretežnih svojih deležev in sredstev, na razpravi pa so odstopili od pričevanja.

Letos so športniki tekmovali v počastitev VI. kongresa KPJ. Nastopile so številne športne sekcije in je prireditev zelo dobro uspela, saj je nastopilo nad 700 športnikov. Žal je prireditev delno motilo deževno vreme.

Na sporedu je bilo nekaj mednarodnih tekem (nogomet, boks, tenis in namizni tenis) ter nekaj tekem republiškega in krajevnega značaja (odbojka, kegljanje in lahka atletika).

Nogomet: Nogometiški so izpolnili glavni del programa. Na mladinskem brzoturnirju je od treh nastopajočih pričakovano zmago moštvo »Bratstva« z Jesenic in sicer proti Bledu in »Gregorčič«, obkrajat z rezultatom 3:0. **Old-boy:** Tekma »Gregorčič« : mehanična delavnica Železarne je končala neodločeno 3:3. Na sobotni mednarodni tekmi so zmagali Gregorčičevci nad SV Union Linz (Avstrija) s 6:1, na nedeljski pa s 6:0. V predtekmi so mladinci Krima iz Ljubljane premagali jeseniške mladince s 4:1.

Boks: Gregorčičevci so imeli tokrat svojo prvo mednarodno boksalno prireditev. V dvoboju s I. Boksklubom Union iz Linza so se od domačih boksarjev posebno odlikovali Preželj, Leben in Oblak ter Prešeren kot gost.

Tenis: Igralci Tenis-kluba iz Linza so premagali »Gregorčiča« z rezultatom 5:0, mladinci »Gregorčiča« pa istega gosta s 4:1.

Namizni tenis: »Gregorčič« je premagal goste iz Linza s prepričljivo zmago 9:1.

Kegljanje: V medmestnem dvoboju s Kranjem so Jeseničani dosegli visoko zmago 412:344 kegljev ter s tem postavili nov republiški rekord. V medobratnem tekmovalju za naslov prvaka Železarne je od 8 nastopajočih moštev zmagovalo moštvo mehanične delavnice, ki je v finalni tekmi premagalo ekipo livarne in se s 421 podrtimi kegiji približalo državnemu rekorduro.

Štefetni tek: Tradicionalnega Štefetenega teka okoli Jesenic se je udeležilo 6 ekip. Zmagovala je mehanična delavnica.

Odbojka: V tekmi med Kropo in »Gregorčičem« so zmagali Jeseničani z rezultatom 3:1, v tekmovalju za prvenstvo Železarne pa si je od 8 nastopajočih ekip osvojilo prvo mesto moštvo Metalurške šole pred Javornikom II.

Vsem tekam, na prostem in v dvoranah, je prisostvovalo številno občinstvo. Pripomniti bi še to, da si takšnih prireditev jeseniško športno občinstvo še želi. Ker pa so velike prireditve vezane na precejšnji stroški, naj bi merodajni

Kino

»Storžiče Kranj: do 5. okt. ameriški film »Kobilice«; brez tednika. 6. in 7. okt. angleški film »Fanni«; 8. do 12. okt. angl. film »Človek z divjega zapada«. Predstave dnevno ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo, 5. okt. ob 8.30 uri matineja dveh filmov: amer. barvni film »Gulliverjevo potovanje«, franc. film »Idole«, risanka »Čarobni vrč«. Filma sta mladini priporočljiva.

»Zadružnice Primskovo: do 5. oktobra franc. film »Idole«; 6. in 7. okt. ameriški film »Dom sovražstva«; 8. in 9. okt. angl. film »Njim pripada slava«. Predstave ob delavnih ob 20. uri, v nedeljah ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo, 5. okt. ob 8.30 uri matineja dveh ameriških filmov »Gulliverjevo potovanje« in »Kobilice«. Filma sta mladini priporočljiva.

»Svoboda« Strazišče: 3. do 5. oktobra amer. film »Dom sovražstva«.

Domžale: 3. do 5. okt. ameriški film »Hotel Sahara«.

Mestni kino Jesenice: od 2. do 6. okt. amer. film »Z tisoč in ene noči«. Od 7. do 10. okt. amer. film »Kobilice«. — Mladini priporočamo obisk.

Javornik - Koroška Bela: od 3. do 5. okt. jugoslov. film »Bakonja fra Brne«. V nedeljo, 5. okt. ob 10. uri dopoldne matineja po enotni ceni din 10.—. Od 10. do 12. okt. amer. film »Pestunja«. — Zvezde z vlaki ugodne.

RAZGLAS

Obveščamo vse kmetovalce, da bo dne 11. okt. 1952 v Predvorju nad Kranjem letni živalski semenj vse vrste kladve in plemenske goveje živine, kakor tudi prašičev, ovac in ostale drobnice.

Pričetek semenja bo ob sedmih zjutraj na sejnišču za vasjo.

Občinski LO Predvor

Lastnik in izdajatelj OOOFF Radovljica, Kranj in Ljubljana-okolica. / Urejuje uredniški odbor / Odgovorni urednik Dušan Baudek / Naslov uredništva in uprave: Kranj, Savski breg 2/I / Telefon št. 475 / Izhaja vsako soboto / Ček-rač. 624-90200-7 / Tiska Gorenjska tiskarna, Kranj.

ZE VESTE? da je v založbi »Savinjskega vestnika« v Celju izšla knjiga »ZIVI ZID«. — Knjiga opisuje pohod 14. proletarske divizije na Štajersko. Knjigo je napisal udeleženec pohoda šercerjevec Stane Terčak. To pomembno dokumentarno gradivo, ki je pisano zelo živahno in napeto, je na koncu pisatelj podkrepil še s kronološkim pregledom pohoda in nekaterimi dokumenti. Bogatijo jo pa vsekakor številne jedkanice akademika Božidarja Jakaca, ki je knjigo tudi opremil. — Cena v platno vezani knjigi je 320 din, na belem (finem) papirju pa 400 din. Knjigo lahko naročite pri Upravi »Savinjskega vestnika«, Celje, pošt. pred. 123.

Obiščite nas v NASI NOVI POSLOVALNICI

„Gorenjska oblačilnica“

SAVSKI BREG (Pri Jazbecu) KRANJ
Cankarjeva ul. 10.

Oglejte si zalogo naše konfekcije:
Moške in deške obleke, dežni plašči — hubertus, zimski in damski plašči, športne čepice itd. — vse po najnovejši modi.

Cene zmerne!

Križem križem po Gorenjskem

IZ UREDNIŠTVA

Zaradi tehničnih zaprek je v današnji številki izpadlo nadaljevanje podlistka »Regulacijski načrt mesta Jesenice«. Nadaljevali homo prihodnjic.

RAZKRINKANA VLOMILSKA TOLPA

Ze od leta 1947 dalje so se dogajali širom Gorenjske, zlasti po hribovitih krajih, razni vlomi, ki so povzročili večmilijonsko škodo. Za storilce skoraj ni bilo sledov. Naši kriminalisti so kmalu ugotovili, da je na delu organizirana in spretna tolpa vlomilcev. Sum se je vedno bolj zbiral okrog ciganske družine Huber, ki se je potikala po Gorenjskem. Končno se je res vseh 20 članov te nevarne tolpe znašlo za zapahli. Dosegli je ugotovljenih že nad 40 vtmov in drugih tatvin. Tako so v zadrugi v Zgornji Beli pokradli za nad pol milijona dinarjev blaga, v okrajnem magazinu v Mlačovem za 800.000 dinarjev tekstilnega blaga, čevljev in drugega, v KZ Blzovik za 400.000 dinarjev itd.

Kolovodja tolpe je bil izredno gibčen Anton Huber, ki je vlamjal že od svojega 17. leta dalje. Značilno zanj je, da je ponori opravljal svoje zločinske posle, v dopoldanskih urah pa z brusničkim vozličkom delal kot »pošten« obrtnik. S tem

je hotel zavesti ljudi in oblast. Odkritje te ciganske tolpe, kateri so dajali mnogi lahkoverni kmetje zavetje, bo brez dvoma močno odjeknila po vsej Gorenjski.

VINJENOST IN NEIZVEZBANOST VZROK PROMETNIH NESREČAM

V soboto dne 27. septembra je peljal šofer KZ Češnjica Naglič Vinko z dvema spremiljevalcema, Šmidom in Frakeljem, s kamionom kmetijske zadruge v popoldanskih urah pet lončenih peči. Na odprti, široki in pregledni cesti Rudno — Dražgoše je močno vinjeni šofer zavil preveč na rob in kamion se je z vsemi tremi kotlali preko 40 metrov v globino. Pravijo, da imajo pijanci srečo, kajti vsi trije so odnesli le lažje poškodbe. Na razbitih pečeh, predvsem na kamionu pa je bila povzročena ogromna škoda, preko pol milijona dinarjev. — Ali nam ne kaže ta primer ponovno, da je treba take brezvezneže in pijane šoferje, ki uničujejo zadržno imovino, najostreje kaznovati.

Drug primer, ki se je dogodil v nedeljo dne 28. sept. v Zmincu, pa nam kaže, kam vodi nezvežbanost in mladostna obestnost. Tavčar Janko iz Zminca si je v nedeljo sposodil motorno kolo, a že na prvem ovinku, po komaj 150 metrov vož-

Tovarna obutve

Triglav

Tržič

Telefon Tržič št. 30 — Brzjav: »Triglav« Tržič
Tek. račun pri Narodni banki št. 6112-44106-3

Tovarna obutve »Triglav«

prinaša za jesensko sezono veliko število nove kvalitetne obutve.

Potrošnike opozarjamo posebej na bogato izbiro toplih zimskih copat.